

329/1920 Sb.

Zákon

ze dne 8. dubna 1920

O převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový (zákon náhradový).

Vyhlášeno dne 12. května 1920, datum poslední novelizace 19. srpna 1922

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Aby provedeny byly §§ 5, 9, 11, 12 a 13 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 Sb. z. a n., (zákona záborového), vydávají se tato ustanovení:

ČÁST I.

a) O přípravných pracích.

§ 1.

Pozemkový úřad má právo vykonati na zabraném pozemkovém majetku všechny přípravné práce, které mají sloužiti k tomu, aby byl vypracován plán pro přejímání a přidělování zabraného majetku.

Osoby hospodařící na zabraném majetku jsou povinny úředním osobám provádějícím přípravné práce poskytnouti za přiměřenou náhradu potřebné místnosti a povozy.

b) O vyrozumění vlastníka a poznámce převzetí.

§ 2.

Vykonávaje právo určené v § 5 záborového zákona, oznámí pozemkový úřad vlastníku zabraného majetku pozemkového, které jeho nemovitosti rozhodl se právě převzít podle svého pracovního plánu.

Oznámení to podá pozemkový úřad u soudu, v jehož knihách nemovitosti přejímané jsou zapsány.

Jsou-li přejímané nemovitosti zapsány v knihách u několika soudů, podá pozemkový úřad oznámení toliko u jednoho z nich a připojí pro ostatní soudy potřebné stejnopisy.

§ 2a.

Nejsou-li přejímané nemovitosti zapsány v knihách veřejných vedených na území republiky Československé, podá pozemkový úřad oznámení u okresního soudu, v jehož obvodu jsou přejímané nemovitosti. Jsou-li přejímané nemovitosti v obvodu několika okresních soudů, podá pozemkový úřad oznámení toliko u jednoho z nich a připojí pro ostatní soudy potřebné stejnopisy.

§ 3.

Soud, u něhož bylo podáno oznámení podle § 2, nařídí poznámku zamýšleného převzetí ve svých knihách a doručí vlastníku nemovitostí podle předpisů o doručování žalob oznámení s vyzváním, aby se u téhož soudu do 30 dnů ode dne doručení písemně vyjádřil, zda uplatňuje u nemovitostí ku převzetí určených své právo podle § 11 záborového zákona, jinak že se bude míti za to, že souhlasí se zamýšleným převzetím.

Je-li více soudů knihovních, dodá soud, jemuž oznámení bylo učiněno, po jednom stejnopisu příslušným soudům, aby vykonali poznámku zamýšleného převzetí ve svých knihách a vyrozuměli o tom strany.

Vyjádření vlastníkovo dodá soud bez usnesení pozemkovému úřadu.

Proti usnesení povolujícímu poznámku a vyzývajícímu vlastníka k vyjádření není opravného prostředku.

§ 3a.

Soud, u něhož bylo podáno oznámení podle § 2a, vyhlásí zamýšlené převzetí na soudní desce a doručí oznámení vlastníku stejným způsobem jako v případě § 3, odst. 1.

Jsou-li přejímané nemovitosti v obvodu několika soudů okresních, dodá soud, jemuž oznámení bylo učiněno, po jednom stejnopise také těmto soudům podle návrhu pozemkového úřadu, aby vyhlásily na svých soudních deskách zamýšlené převzetí a vyrozuměly strany o výkonu vyhlášky.

Proti usnesení nařizujícímu vyhlášení a vyzývajícímu vlastníka k vyjádření není opravného prostředku.

§ 4.

Zdržuje-li se vlastník nebo jeho zákonný zástupce v cizině, aniž oznámili pozemkovému úřadu nebo soudu plnomocníka majícího stálé bydliště v tuzemsku, nebo není-li pozemkovému úřadu pobyt jejich znám, budiž jim zřízen soudem k návrhu pozemkového úřadu nebo z moci úřední na jich vrub opatrovník (opatrovník nepřítomného).

Ustanovení opatrovníka vyhlásí soud vývěskem na úřední desce a uveřejní jednou v úředním listě.

Doručením oznámení opatrovníkovi jest vlastník platně vyrozuměn o zamýšleném převzetí.

Lhůta k vyjádření (§ 3, odst. 1.) počíná tu dnem, kdy oznámení bylo doručeno soudem opatrovníku.

§ 5.

Pozemkový úřad, rozhoduje o žádosti vlastníkově podle předpisů §u 11 záborového zákona, přihlíží v mezích tohoto předpisu nejen k návrhům vlastníkovým, nýbrž i k účelu, pro nějž rozhodl se nemovitosti převzít, k případné další místní potřebě a k tomu, aby hospodaření na ostatním zabraném majetku vlastníkově nebylo nad potřebu ztíženo.

Pozemkový úřad může bez dalšího zamítnouti žádost opožděně podanou. Rovněž může bez dalšího zamítnouti žádost, stala-li se o převzetí písemná dohoda s vlastníkem.

Uplatní-li ve lhůtě nárok podle první věty § 11 záborového zákona jen někteří ze spoluvlastníků, manželů nerozvedených, rodičů a dětí prvního stupně — §§ 2 a 4 záborového zákona —, má se za to, že ostatní souhlasí s návrhy včas podanými. Nevyjádří-li se tyto osoby souhlasně, rozhoduje pozemkový úřad podle volného uvážení jako o alternativním návrhu.

Do výměry, již vlastníku jest přidělit do svobodného vlastnictví, počítají se i nemovitosti vlastníku dříve ze záboru propuštěné výslovně na vrub jeho nároku podle první věty § 11 záborového zákona nebo jichž zcizení bylo mu dovoleno výslovně na vrub nároku toho.

§ 6.

Spoluvlastníci přejímaných nemovitostí jsou povinni nejpozději ve svém vyjádření jmenovati pozemkovému úřadu zmocněnce pro doručení dalších vyřízení, bydlícího v Československé republice, jinak doručí pozemkový úřad další vyřízení pro ně platně jednomu z nich v tuzemsku bydlícímu.

§ 7.

Vyhoví-li pozemkový úřad vlastníkově žádosti ve příčině všech nebo některých nemovitostí, jež hodlal převzít, vyrozumí kromě vlastníka také soud, v jehož knihách tyto nemovitosti jsou zapsány (§ 3), nebo v jehož obvodu nemovitosti ty jsou (§ 3a), s návrhem, aby v případě §§ 2 a 3 poznámku zamýšleného převzetí nemovitostí vlastníků ponechaných, a pokud nemovitosti ty přiděleny byly vlastníku do svobodného vlastnictví (§ 11 záborového zákona), poznámku záboru vymazal, v případě pak §§ 2a a 3a novou vyhláškou zamýšlené převzetí již vyhlášené zrušil nebo omezil.

§ 8.

Jestliže nemají býti převzaty všechny nemovitosti, tvořící knihovní těleso, dlužno v poznámce vyjmenovati nemovitosti přejímané, leč že by šlo o všechny pozemky knihovního tělesa, ležící v jedné a téže katastrální obci. V tomto případě postačí, jestliže poznámka obsahuje označení katastrální obce a okolnost, že všechny pozemky mají býti převzaty.

§ 9.

Poznámka zamýšleného převzetí působí jako poznámka zamýšleného odepsání nemovitostí, pokud nezahrnuje všech nemovitostí ve vložce zapsaných, a spolu jako poznámka vyvlastnění.

Totéž platí obdobně o vyhláске zamýšleného převzetí dle §u 3a.

§ 10.

K návrhu pozemkového úřadu vyslechne soud, u něhož bylo podáno oznámení dle § 2 nebo § 2a, osoby jemu označené o jejich nárocích vůči vlastníku nemovitostí přejímaných z poměru služebního neb zaopatřovacího a vlastníka nemovitostí a sdělí výsledek pozemkovému úřadu.

§ 11.

Přejímá-li pozemkový úřad jen jednotlivé nemovitosti knihovního tělesa nebo části jejich, vyzve na jeho návrh knihovní soud knihovní věřitele a věcně oprávněné usnesením, jež doručí se dle předpisů o doručování žalob, aby se do 14 dnů vyjádřili, požadují-li, aby jejich nároky byly uspokojeny z přejímací ceny. Totéž může pozemkový úřad navrhnouti, jde-li o věřitele, pro něž na knihovním tělese vážnou simultánní práva zástavní nebo zástavní práva pro pohledávky podmíněné.

Vyjádření oznámí soud pozemkovému úřadu a není-li sám soudem, který jest povolán rozvrhnouti přejímací cenu, sdělí také tomuto soudu výsledek vyzvání.

K pohledávkám věřitelů a věcně oprávněných, kteří ve lhůtě nežádali uspokojení z přejímací ceny nebo se nevyjádřili, nepřihlíží se při rozvrhu přejímací ceny za tyto nemovitosti; bylo-li žádáno uspokojení jen částečné z přejímací ceny, přihlíží se při rozvrhu jen k požadované části.

c) O výpovědi.

§ 12.

Pokud tento zákon neustanovuje jinak, budiž před skutečným převzetím zabraného majetku dána pozemkovým úřadem osobám na něm hospodařícím výpověď alespoň šestiměsíční, počítaje ode dne doručení nebo vyhlášení výpovědi.

Zpravidla budiž dána výpověď tak, aby osoba na přejímaném majetku hospodařící mohla skončiti práce sklizňové. Byla-li dána výpověď až do skončení sklizňových prací, jest posledním dnem výpovědní lhůty 30. září téhož roku.

§ 13.

Z moci úřední může pozemkový úřad zkrátiti dobu výpovědní (§ 12), jestliže na nemovitostech, jež mají býti převzaty, bylo úředně zjištěno, že se špatně hospodaří (zákon ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n.).

§ 14.

Výpovědi není zapotřebí:

1. jde-li o majetek, na němž hospodaří stát;
2. dohodne-li se pozemkový úřad s vlastníkem a osobami, oprávněnými hospodařiti, o převzetí bez výpovědi;
3. jde-li o vlastníky, pachtýře neb jiné osoby hospodařící neb užívající majetku zabraného a jsou-li právní jednání zakládající držbu jejich práv k zabranému majetku proti státu bez právních následků (bezúčinná) nebo neplatná dle §§ 7 a 18 záborového zákona;
4. rozhodl-li se pozemkový úřad převzít spolu s určitými nemovitostmi také závazky a práva ze smluv pachtovních. Avšak i v tomto případě zachovává se pozemkovému úřadu právo kdykoliv později výpovědí zrušiti poměr pachtovní podle předpisů tohoto zákona bez ohledu na smlouvu pachtovní.

§ 15.

Bez výpovědi nastane skutečné převzetí zabraného majetku, jestliže na nemovitostech k převzetí určených hospodaří již osoby, jimž mají se dostati přídělem.

Postačí, bude-li vyrozuměn vlastník pozemkovým úřadem o tom, které nemovitosti se přejímají a který den platí za den převzetí.

§ 16.

Výpovědi danou dle předchozích ustanovení není dotčeno provádění zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n., o hospodaření na zabraném pozemkovém majetku, a zůstávají v platnosti všechna opatření pozemkového úřadu učiněná před výpovědí.

§ 17.

Výpověď dává pozemkový úřad anebo příslušná obvodová úřadovna.

O stížnosti proti výpovědi platí předpis § 20.

§ 18.

Výpověď osobě hospodařící doručuje se okresním soudem, v jehož obvodu leží vypovězené nemovitosti. Jsou-li nemovitosti vypovědí postižené v obvodu několika okresních soudů, jest příslušný ten okresní soud, v jehož obvodu má osoba hospodařící své řádné bydliště, jinak okresní soud, v jehož obvodu jest podstatná část nemovitostí (dvůr pod.).

Soud doručí ihned výpověď osobě hospodařící dle předpisů o doručování žalob, a je-li tato rozdílná od vlastníka,

také jemu, pak pozemkovému úřadu s označením dne doručení osobě hospodařící.

O doručení výpovědi opatrovníku platí obdobně ustanovení § 4.

§ 18 a.

Pokud nejde o nájemce a pachtýře hospodářských jednotek jako statků, dvorů a pod., postačí výpověď všeobecně daná bez udání jmen pachtýřů a nájemců a vyhlášená na desce soudní okresního soudu, v jehož obvodu přejímané nemovitosti leží. Opis vyhlášky zašle soud obecním úřadům obcí, v jichž obvodu jsou přejímané nemovitosti. Výpovědní lhůta běží ode dne vyhlášky na desce soudní. Den vyhlášky oznámí soud pozemkovému úřadu.

Proti usnesení nařizujícímu výpověď všeobecnou vyhláškou na desce soudní není opravného prostředku.

§ 19.

Hospodaří-li vlastník na přejímané nemovitosti, může pozemkový úřad sloučiti vyrozumění vlastníka o zamýšleném převzetí spolu s výpovědí.

§ 20.

Proti výpovědi přísluší osobě hospodařící do 14 dnů ode dne doručení (§ 18) nebo vyhlášení (§ 18a) výpovědi stížnost k nadřízenému soudu jen z důvodu, že nebylo šetřeno ustanovení části I. c, tohoto zákona. Soud rozhodne v řízení nesporném. Stížnost nezastavuje běh lhůty výpovědní.

Stížnost (odst. 1.) podává se u soudu, jenž doručil nebo vyhlásil výpověď.

Když výpověď nabyla právní moci a uplynula doba výpovědní, v případech pak § 14, č. 2 a 3, jakmile bylo vloženo právo vlastnické pro stát nebo nabyvatele (§§ 26 a 28), provede okresní soud místně příslušný k návrhu pozemkového úřadu vyklizení a odevzdání vypověděných nemovitostí a předání jich do držby pozemkovému úřadu nebo osobě tímto úřadem označené podle předpisů exekučního řádu. Návrh tento lze učiniti kdykoliv, a to i tehdy, byla-li pozemkovým úřadem osobě hospodařící prodloužena lhůta k vyklizení.

§ 21.

Jakmile bude podáno oznámení u soudu podle § 2 nebo § 2a, oprávněn jest pozemkový úřad vypověděti také osoby, jež mají právo k nemovitosti přejímané z důvodu poměru nájemního nebo služebnosti bytu, bez rozdílu, zda jmenovaná práva zapsána jsou v knize veřejné čili nic.

Všeobecné a zvláštní předpisy, vydané o výpovědních lhůtách k zrušení nájemního poměru, platí pro výpovědi dle odst. 1.

§ 22.

Je-li vedena na nemovitosti výpověď postižené exekuce vnučenou správou, budiž vyrozuměn o výpovědi také vnučený správce a exekuční soud. Exekuční vnučená správa skončí uplynutím lhůty výpovědní také tehdy, jestliže uvalena byla na dotčené nemovitosti po doručení výpovědi osobě hospodařící.

§ 23.

Pokud nebylo vloženo právo vlastnické pro stát nebo pro osobu, které byla nemovitost přidělena nebo směnou zcizena, může být dána výpověď, jen když návrh na poznámku záboru nebo oznámení dle §u 2 neb 2a byly u soudu již podány nebo aspoň se podávají současně s výpovědí.

§ 24.

Každou výpověď, vyjímajíc výpovědi dle § 21, vyhlásí soud na desce soudní a na návrh pozemkového úřadu uveřejní v úředním listě.

Vyhláška musí obsahovati:

1. Označení, že jde o výpověď danou státem podle části I., lit. c) tohoto zákona,
2. označení nemovitostí výpovědí postižených podle vlastníka a obce, ve které leží,
3. označení konce doby výpovědní.

§ 25.

Úřady vyměřující a ukládající osobní a věcné daně přímé jsou povinny sdělit pozemkovému úřadu všechna daňová data týkající se nemovitosti přejímaných a vypověděné osoby hospodařící.

ČÁST II.

O převzetí.

§ 26.

Kde bylo podle tohoto zákona poznamenáno nebo vyhlášeno zamýšlené převzetí zabraného majetku státem, nebo sjednána byla mezi pozemkovým úřadem a vlastníkem dohoda o převzetí, provedou na návrh pozemkového úřadu soudy vklad práva vlastnického pro stát republiky Československé s odvoláním na § 1 záborového zákona a na totéž zákonné ustanovení. V případě §u 2a zřídí soud k návrhu pozemkového úřadu pro převzaté nemovitosti prozatímní zvláštní vložku a provede v ní zápisy shora jmenované. Bližší předpisy vydány budou nařízením.

Právo nakládati tímto majetkem jménem státu náleží pozemkovému úřadu v mezích záborového zákona.

Zároveň s vkladem práva vlastnického vymaže soud z moci úřední všechna knihovní břemena a dluhy, pokud pozemkový úřad neučiní jiného návrhu, zejména se zřetelem na pozemkové služebnosti a na ustanovení § 70.

§ 27.

Není-li předmětem převzetí celé knihovní těleso, odepíší soudy přejímané nemovitosti spolu s právy a zápisy je bez přenesení dluhů a břemen knihovních do nových knihovních vložek zřízených u soudu podle místní příslušnosti povolaného za současného vkladu práva vlastnického pro Československou republiku dle odst. 1. §u 26, pokud pozemkový úřad neučinil jiného návrhu, hledíc k ustanovení odst. 3. §u 26.

§ 28.

Rozhodl-li pozemkový úřad již dříve o přidělu, směně neb zcizení převzatých nemovitostí do vlastnictví osob jiných, není potřebí provést dříve příslušný vklad práva vlastnického pro stát, a soudy převedou na návrh pozemkového úřadu právo vlastnické přímo na nabyvatele pozemkovým úřadem jim označené.

Ustanovení § 26 o výmazu knihovních břemen a dluhů a závadprostém odepsání platí stejně i pro tyto případy.

§ 29.

Užitky a povinnosti veřejnoprávní i soukromoprávní spojené s držbou převzatých nemovitostí přecházejí na stát dnem, který následuje poslednímu dni lhůty výpovědi dané vlastníku jako osobě hospodařící, nebylo-li dohodou jinak ustanoveno. Od téhož dne počíná povinnost pozemkového úřadu úrokovati pohledávky vlastníka a věřitelů zapsané ať současně neb později v náhradové knize jako dluh státu.

§ 30.

Ustanovení §§ 26 až 28 platí též o majetku dosud vázaném, bez ohledu na platná dosud omezení nakládati takovým majetkem.

§ 31.

Po uplynutí 30 dnů od výkonu poznámky nebo vyhlášení zamýšleného převzetí nelze se domáhati uznání práva vlastnického nebo jiných práv věcných k nemovitostem převzatým ani vůči státu ani vůči osobám, jimž se dostalo nemovitostí těch přidělem. Nerozhoduje při tom, zda proveden byl ihned po uplynutí této lhůty vklad práva vlastnického čili nic.

V případech, ve kterých došlo k dohodě mezi pozemkovým úřadem a vlastníkem o převzetí (§ 26), počíná lhůta 30denní dnem vkladu práva vlastnického pro stát nebo nabyvatele.

§ 32.

V případech, kde na nemovitosti výpovědí postižené zavedena byla exekuční vnucená správa, zruší soud exekuční z moci úřední tuto vnucenou správu dnem, kdy vloženo bylo právo vlastnické pro stát Československé republiky, nebo pro nabyvatele dle § 28, nebo bylo-li vloženo později, než byly nemovitosti skutečně převzaty, dnem tohoto

převzetí.

§ 33.

Převzme-li pozemkový úřad celé statky, ať po částech nebo najednou, převezme zároveň jako podstatnou část statku bez zvláštní úplaty archivy a registratury patrimoniální a hospodářské správy.

Písemnosti rodinné zůstanou v držení dosavadních vlastníků, podrobí-li se podmínkám stanoveným pozemkovým úřadem v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty, pokud jde o umožnění studia jednotlivých listin nebo knih majících význam všeobecně historický.

§ 34.

Pozemkový úřad není povinen převzít stavby nadbytečné neb s převzatými zemědělskými neb lesními podniky nesouvislé, má však právo v dohodě s vlastníkem nebo správním opatřením, dle potřeby v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty a s ministerstvem financí, pokud bude zapotřebí podpory ze státních prostředků, zaříditi vše, čeho je potřebí k zachování neb udržení takových budov.

ČÁST III A.

O převzetí bez náhrady.

§ 35.

Předpisy o poskytování náhrady vlastníku převzatých nemovitostí dle tohoto zákona neplatí, hledíc k § 9 záborového zákona, pro majetek příslušníků nepřátelských států a majetek příslušníků bývalé panovnické rodiny Habsbursko-Lotrinské, pokud tomu neodporují mírové smlouvy uzavřené mocnostmi spojenými a přidruženými ve světové válce.

Zvláštním zákonem bude rozhodnuto o selské půdě bezprávně svedené a případech podobných.

§ 36.

Bez náhrady přejímá stát Československé republiky do svého vlastnictví majetek nadací, spočívajících na právech ze šlechtictví zrušeného zákonem ze dne 10. prosince 1918, č. 61 Sb. z. a n., bylo-li příslušným k tomu ministerstvem jako nadačním úřadem vysloveno, že určitá nadace se zrušuje.

ČÁST III B.

O převzetí za náhradu.

1. Majetek státu.

§ 37.

Souhlasu vlády jest zapotřebí, aby pozemkový úřad převzal státní majetek pozemkový, počítajíc k němu i majetek státu bez náhrady případný, k účelům zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 81 Sb. z. a n. (zákona přidělového).

§ 38.

Zvláštního finančního zákona jest zapotřebí, převyšuje-li přejímací cena státního majetku v jednom kalendářním roce pozemkovým úřadem převzatého o částku 5 milionů Kč nabývací cenu převzatého zabraného majetku, jež si stát trvale pro sebe podrží podle § 10 záborového zákona a § 1 přidělového zákona.

K ceně majetku připadlého státu na dávku z majetku a z přírůstku na majetku se nepřihlíží při posuzování potřeby zvláštního finančního zákona dle předchozího ustanovení.

§ 39.

Zákonná mez ročních 5 milionů Kč (§ 38) v období 1920 až 1924 v některém roce pozemkovým úřadem nevyužitá zvyšuje se o částky v předcházejících letech nevyčerpané.

§ 40.

Přejímací cenu majetku připadlého státu na dávku z majetku a dávku z přírůstku na majetku tvoří úhrn přejímací ceny určené pozemkovým úřadem podle předpisů tohoto zákona a přírážky k této ceně dle předpisů § 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 323 Sb. z. a n. Přejímací cenu jiného státního majetku stanoví vláda. Peníz přejímacích cen plyne do státní pokladny. Pokud jde o přejímací cenu dle věty první, platí ustanovení § 1 zákona ze dne 8. dubna 1920, č. 309 Sb. z. a n.

O placení této přejímací ceny dle odst. 1 platí předpisy částky IV. tohoto zákona.

Přejímací cenu převzatého zabraného majetku, jež si stát pro sebe trvale podrží, vyúčtuje pozemkový úřad spolu se všemi výlohami k získání jeho vynaloženými jako cenu nabývací, avšak tak, že polovina srážek z přejímací ceny (§§ 42 a 42a) jde při vyúčtování přejímací ceny jako ceny nabývací (§ 38) k dobru státu a neplyne do fondu dle § 42b.

§ 41.

Náhradou (prejímací cenou) za převzatý nemovitý majetek jest cena jeho vyplývající z průměru cen docilovaných v letech 1913 až 1915 za nemovitosti toho druhu při prodeji hospodářských celků v rozloze přes 100 ha z volné ruky.

Vláda se zmocňuje, aby nařízením vydala předpisy závazné pro určování a vypočítávání přejímací ceny dle zásady odst. 1.

Pokud nebudou tyto předpisy vydány, stanoví pozemkový úřad přejímací cenu podle odhadu převzatých

nemovitostí svými přisežnými znalci na místě samém dle zásady odst. 1., hledíc k ustanovením §§ 42 až 43.

Znalce jmenuje pozemkový úřad, a nebyli-li znalci již dříve vzati soudem do přísahy jako znalci soudní, vezme je do přísahy na požádání pozemkového úřadu okresní soud jejich bydliště.

Se zřetelem na zákon ze dne 10. dubna 1919, č. 187 Sb. z. a n. počítá se ve všech případech jedna koruna měny rakousko-uherské za jednu korunu československou.

§ 42.

Při souborech zabraného majetku (§ 2 záborového zákona) přes 1000 ha celkové výměry budiž přejímací cena (§ 41) snížena, a to z výměry přesahující 1000 ha srážkou $\frac{1}{10}\%$ za každých 100 ha z celkové výměry souboru, nejvýše však 30%.

Ke zlomkům jednoho sta hektarů se nepřihlíží. Pro použití těchto předpisů rozhodnou jest výměra souboru v den, kdy majetek zabrán byl státem podle zákona záborového. Při souborech, jejichž výměra po záboru se zvětšila (na př. sloučením souborů zabraného majetku nebo sloučením zabraného majetku s majetkem nezabraným), jest rozhodnou větší výměra v době, kdy dojde k soudu oznámení pozemkového úřadu o zamýšleném převzetí (§§ 2 až 3a).

§ 42a.

Počínajíc rokem 1923 zvyšuje se srážka (§ 42) každým rokem o jednu dvacetinu ($\frac{1}{20}$).

Pro použití tohoto předpisu rozhodným jest rok, ve kterém dojde k soudu oznámení pozemkového úřadu o zamýšleném převzetí. Rok ten započítává se do zvýšení srážky.

Zvyšování srážky zastavuje nabídka vlastníka velkého majetku pozemkového učiněná písemně pozemkovému úřadu, aby úřad ten převzal jeho majetek pozemkový podle předpisů tohoto zákona, a to ohledně toho majetku, jež ku převzetí nabídne.

Úhrnná srážka nesmí činiti více než 40% přejímací ceny.

§ 42b.

Peníz srážek (§§ 42 a 42a) plyne do fondu pro podporu vnitřní kolonisace zřízeného dle §u 18 zákona ze dne 11. března 1920, č. 166 Sb. z. a n.

§ 43.

Ocenění převzatých nemovitostí podle předpisů tohoto zákona provede pozemkový úřad přihlédaje k osobitým vlastnostem převzatých nemovitostí a stavu, v jakém byly převzaty.

Zejména budiž vzat zřetel při oceňování jednak na investice provedené po 1. srpnu 1914, jednak na meliorace, nejpozději v řízení oceňovacím vlastníkem pozemkovému úřadu hlášené a osvědčené, jestliže užitek jejich v době převzetí ještě trvá nebo pravděpodobně se dostaví, a jestliže investice ty neb meliorace jediné sledovaly, aby docíleno bylo větší výnosnosti nebo udržen byl dobrý stav majetku při intensivním způsobu hospodaření. Investice takové a meliorace budtež oceněny dle nákladů stavebních neb pořizovacích s odpočtením příslušného úmoru dle počtu let a druhu zařízení.

Řádné udržovací náklady nepovažují se za investice podle odst. 2.

Skutečnost, že při převzetí jednotlivých pozemků bez budov vznikne vlastníku škoda nevyužitkováním nákladů na stavby zejména hospodářských budov, budiž při oceňování považována za okolnost, jež cenu majetku měrou podstatnou zvyšuje.

§ 43a.

Tvrdí-li osoba, jež v době převzetí hospodařila na převzatých nemovitostech z důvodu poměru pachtovního nebo užívala převzatých nemovitostí z důvodu smlouvy nájemní, že investice oceňované zvláště podle předpisu § 43, odst. 2. byly pořízeny na její náklad a že má vůči vlastníku nárok na náhradu investic podle předpisů občanského práva, budiž o tom učiněn záznam v protokolu sepisovaném o oceňování převzatých nemovitostí a budiž vyžádáno vyjádření vlastníkovo o tvrzení pachtýře (nájemce) buď současně k protokolu nebo ve krátké lhůtě.

Vyjádří-li se vlastník, že ty které investice, o něž bude zvýšena podle §u 43 přejímací cena, provedl pachtýř (nájemce) svým nákladem, aniž byl k tomu povinen podle pachtovní (nájemní) smlouvy, neb jsa k nim sice povinen, avšak se zřetelem na celou smluvní dobu pachtovní (nájemní), a projeví-li vlastník ve svém vyjádření výslovně souhlas, aby určitá a jak velká nebo poměrná část náhrady za investice dle § 43 přiznána byla jako pohledávka pachtýřova (nájemcova) vůči vlastníku, určí pozemkový úřad ve svém rozhodnutí o přejímací ceně zvláště peníz pohledávky pachtýřovy (nájemcovy) z přejímací ceny, určené dle §§ 41, 42, 42a, v mezích zvýšení její dle §u 43, odst. 2, a učiní soudu rozvrhujícímu přejímací cenu návrh, aby pohledávku pachtýřovu (nájemcovu) zařadil v rozvrhu přejímací ceny za pohledávky knihovních věřitelů, věcně oprávněných a za nároky podle §u 50.

Tvrdí-li osoba, jež v době převzetí hospodařila na převzatých nemovitostech z důvodu poměru pachtovního, že ty které převzaté pozemky řádně a účelně vyhnojila také strojenými hnojivy, aniž by pro předčasné zrušení poměru pachtovního převzetím zabraných nemovitostí mohla náklady takového vyhnojení využít, jest povinna nejdéle při sepisování protokolu tvrzení své osvědčiti, zejména také prokázati účty a jinými věrohodnými doklady množství a cenu strojených hnojiv na pozemky vynaložených.

Tvrzení pachtýřovo budiž zaznamenáno v protokolu sepisovaném o oceňování převzatých nemovitostí a odborně vyšetřeno. Pozemkový úřad podle výsledků šetření přizná náhradu za hnojiva pachtýřovi, jež jest splatna hotově do tří měsíců ode dne, kdy rozhodnutí pozemkového úřadu nabylo moci práva. O stížnosti do rozhodnutí pozemkového úřadu o náhradě pachtýři za vynaložené a nevyužité náklady vyhnojení pozemků strojenými hnojivy platí obdobně předpisy §u 46.

Zvýšil-li pachtýř cenu přejímaného majetku podstatně řádným hnojením hnojivem animálním, a rozhodl-li

pozemkový úřad, aby z důvodu toho přejímací cena byla zvýšena, přiznána budiž pozemkovým úřadem pachtýři náhrada ze zvýšené přejímací ceny. O přiznané náhradě učiní pozemkový úřad soudu rozvrhujícímu přejímací cenu návrh dle odst. 2. O stížnosti do rozhodnutí pozemkového úřadu platí obdobně předpisy § 46.

§ 44.

Pozemkový úřad vyrozumí o určené náhradě (prejímací ceně) vlastníka převzatých nemovitostí a knihovní věřitele a oprávněnce prostřednictvím soudu, jenž jest povolán rozvrhnouti přejímací cenu a to dle předpisů o doručování žalob.

Jestliže náhrada (§§ 41 až 43) byla sjednána dohodou mezi pozemkovým úřadem a vlastníkem, jest dohoda závazna pro stát teprve okamžikem, kdy podepíše smlouvu o dohodě předseda pozemkového úřadu. Pozemkový úřad určí část náhrady, která má připadnouti fondu dle §u 42b.

§ 45.

Jsou-li převzaté nemovitosti zapsány ve dvou nebo několika knihovních vložkách téhož neb různých soudů, stanoví pozemkový úřad přejímací cenu nemovitostí zvláště podle jednotlivých vložek i tehdy, jestliže došlo k přejímací ceně dohodou s vlastníkem.

Předpis tento však neplatí, jestliže jde o nemovitosti knihovními pohledávkami nezatížené, nebo jestliže knihovní věřitelé budou uspokojeni z přejímací ceny podle předpisů tohoto zákona a tato okolnost bude jim pozemkovým úřadem sdělena.

§ 46.

Do rozhodnutí pozemkového úřadu o přejímací ceně lze si stěžovati vlastníku a oprávněným z knihovních práv do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí.

Stížnost budiž podána k zemskému soudu v Praze pro obvod vrchního zemského soudu v Praze, k zemskému soudu v Brně pro obvod vrchního zemského soudu v Brně, k sedriálnímu soudu v Bratislavě pro Slovensko a k sedriálnímu soudu v Užhorodě pro Podkarpatskou Rus. Příslušnost řídí se dle toho, kde jest větší část převzatého majetku. Pozemkový úřad označí ve svém rozhodnutí soud, který jest příslušný k podání stížnosti. Stížnost podati jest ve dvou stejnopisech. Může se opírat, pokud ocenění stalo se podle zvláštních předpisů vydaných pro určování a vypočítávání přejímací ceny (§ 41, odst. 2), jedině o to, že nebylo šetřeno těchto předpisů, nebo že nebylo přihlíženo k předpisům §§ 42 až 45.

Soud dodá stížnost pozemkovému úřadu, aby se do 14 dnů vyjádřil.

Pozdě podanou stížnost odmítne soud z moci úřední, jinak rozhodne o stížnosti v nesporném řízení v senátě.

I proti potvrzujícímu rozhodnutí II. stolice jest přípustna stížnost k nejvyššímu soudu.

§ 47.

Soud, v jehož knihách jest nemovitost zapsána, a jsou-li v knihách několika soudů zapsány nemovitosti témuž vlastníku patřící a jedním rozhodnutím nebo dohodou převzaté, soud, v jehož knihách jest zapsána podstatná část nemovitostí (dvůr, převážná část pozemku a pod.), rozvrhne k návrhu pozemkového úřadu přejímací cenu za převzaté nemovitosti v nesporném řízení podle zásad o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti v dražbě prodané, pokud zákon tento nestanoví odchylek.

Rozvrh provede soud označený v odst. 1. podle stavu v den skutečného převzetí (§ 29).

O nařízeném roku vyrozumí soud kromě pozemkového úřadu a vlastníka úřady povolané vymáhati veřejné dávky a daně a všechny osoby, pro něž podle knihovního stavu v den poznámky převzetí zapsána jsou práva na nemovitostech a vyhlásí jej na soudní desce s vyzváním, aby ohlásily své nároky na jistinu a příslušenství také osoby, které je činí ze smluv služebních (§ 49), zaopatřovacích (§ 50) a pachtovních nebo nájemních (§§ 43, a 43a a 50a).

§ 47a.

V případě § 2a bude přejímací cena zapsána do náhradové knihy (§ 59) pro rozvrhovou podstatu převzatých nemovitostí.

Rozvrh podle §u 47 proveden bude teprve tehdy, až pozemková kniha bude buď nově zřízena nebo původní pozemková kniha na území republiky Československé přenesena.

§ 48.

Náhradu za knihovně zajištěné služebnosti, pokud nebudou převzaty, za výměnek a jiná věcná břemena, určí soud, přibírá jednoho nebo dva znalce, a to dle průměrné hodnoty oprávnění nebo plnění v letech 1913 až 1915.

§ 49.

Za posledního půl roku ode dne převzetí zadržené služební platy a mzdy osob výhradně neb převážně zaměstnaných na převzatých nemovitostech, přikazuje se v přednostním pořadí za daněmi a veřejnými dávkami k hotovému placení.

§ 50.

Nároky ze smluv služebních a zaopatřovacích, počítajíc k tomu pravidelně poskytované pense a dary z milosti, buďtež při třech ze sta kapitalisovány a úroky z uhrazovacího kapitálu přikázány v pořadí knihovního zápisu anebo, nejsou-li knihovně zajištěny, v pořadí, které by jim příslušelo podle data smlouvy nebo písemného sdělení o poskytnutém prvním platu, neb, není-li listiny, podle dne prvního platu, vždy však za věřiteli jmenovanými v § 70.

Vláda jest zmocněna nařízením zvýšiti míru úrokovou pro kapitalisování nároků dle odst. 1. až na čtyři ze sta.

§ 50a.

Pachtýři (nájemci) nepřísluší nárok na náhradu škody a ušlého zisku ani vůči poslednímu vlastníku zabraných a státem převzatých nemovitostí ani vůči státu z důvodu, že výpověď pozemkového úřadu podle předpisů tohoto zákona rozvázán byl předčasně poměr pachtovní (nájemní).

Pozemkový úřad, přiděluje půdu (zbytkové statky a větší zemědělské podniky) dle předpisů §§ 1, 3, 15, 16 a 25 zákona přidělového, jest povinen bráti slušný zřetel k pachtýřům zemědělských podniků, kteří přestali býti pachtýři na velkém majetku pozemkovém před uplynutím doby pachtovní z důvodu v odst. 1. uvedeného.

Pozemkovému úřadu náleží také péče o to, aby pachtýřům v odst. 1. jmenovaným zprostředkován byl pacht na velkém majetku pozemkovém, jenž nebyl dosud státem převzat. Vykonáváje tuto péči, může pozemkový úřad uložit vlastníkům velkého majetku pozemkového, aby v první řadě zadávali půdu (zemědělské podniky) do pachtu osobám, jež jim označí pozemkový úřad (odst. 4).

Vláda se zmocňuje, aby provedla nařízením předpisy odst. 2. a 3.

K nárokům osob ze smluv pachtovních nebo nájemních přihlíží soud provádějící rozvrh, jde-li o prokázané přeplatky na pachtovním nebo vedlejších dávkách, nebo o nároky z důvodu investic přihlášené k protokolu o oceňování převzatých nemovitostí po rozumu předpisů § 43a. Nároky, jichž vlastník neuznal, buďtež odkázány k projednání pořadem práva soukromého. Pořadí nároků uznaných nesmí býti na újmu předpisu § 50.

§ 51.

Nevyčerpaná část přejímací ceny přikáže se na starší daně a dávky, jež nemají přednostního práva a nebyly v knihovním pořadí přikázány, a na osobní přímé daně a dávky veřejné vlastníkem dluhované.

§ 52.

Proti soudnímu usnesení o rozvrhu přejímací ceny přísluší pozemkovému úřadu, vlastníku a knihovním věřitelům právo stížnosti do 14 dnů ode dne doručení usnesení.

ČÁST III C.

O převzetí živého a mrtvého zařízení.

§ 53.

Právo státu dle §u 12 záborového zákona požadovati od vlastníka živého a mrtvého zařízení, sloužícího k hospodaření na převzatém majetku, poměrnou jeho část vykonává pozemkový úřad.

Toto právo musí vykonati pozemkový úřad nejpozději dva měsíce před skutečným převzetím majetku.

§ 54.

Poměrnou částí nerozumí se jen zařízení zbytečné neb přebytné.

§ 55.

Ode dne doručení výpovědi osobě hospodařící jest zcizení živého a mrtvého zařízení potřebného k hospodaření na zabraném majetku bez souhlasu pozemkového úřadu vůči státu bezúčinné.

Souhlasu toho není zapotřebí, jestliže prošla lhůta, do které měl pozemkový úřad právo státu dle § 53 uplatnit.

§ 56.

Jestliže osoba hospodařící na majetku výpovědí postiženém nemůže se dohodnouti s pozemkovým úřadem o množství neb počtu živého a mrtvého zařízení požadovaného pozemkovým úřadem, rozhodne k návrhu jedné strany místně příslušný okresní soud, přibírá znalce v řízení nesporném. Do rozhodnutí okresního soudu přípustna jest stížnost, o níž rozhodne sborový soud I. stolice.

§ 57

Za převzaté živé a mrtvé zařízení povinen jest pozemkový úřad zaplatiti vlastníku jeho obecnou cenu v době převzetí hotovými, pokud nepoužije svého oprávnění dle § 74, odst. 3. Tato obecná cena, nenastane-li dohoda, určí se soudním odhadem. Útraty soudního odhadu hradí obě strany polovicí. Soudní odhad budiž proveden za přítomnosti úředníka nebo odborníka vyslaného pozemkovým úřadem. Proti soudnímu odhadu provedenému podle posudku aspoň dvou přísežných znalců není dalších opravných prostředků.

§ 58.

Výkonu práva dle §u 53 není na závalu, že pozemkový úřad požaduje přenechání mrtvého a živého zařízení pro ty, jimž půdu podle přidělového zákona ihned nebo později přidělí.

ČÁST IV.

Jak se platí náhrada (přejímací cena).

§ 59.

Náhrada za převzatý majetek, jakmile jest pravoplatně určena, tvoří, pokud není vyčerpána při rozvrhu soudním pohledávkami ze zákonného zástavního práva, knihovních věřitelů a oprávněnců a pohledávkami ze zaopatřovacího poměru, pohledávku bývalého vlastníka vůči státu. Stát jest povinen ji zúrokovati třemi ze sta ročně a buď zaplatiti hotově nebo zapsati do náhradové knihy podle předpisů tohoto zákona a umořovati aspoň půl procentem ročně. Úroky platí se pololetně pozadu.

Vláda se zmocňuje, aby nařízením zvýšila míru úrokovou až na čtyři ze sta. Změna v míře úrokové musí se týkat také úrokování pohledávek vlastníků vůči státu již před změnou míry úrokové vzniklých.

§ 60.

Jakmile rozvrhové usnesení (§ 47) nabylo moci práva, povinen jest pozemkový úřad v rozvrhovém usnesení k placení přikázané pohledávky veřejnoprávní, pak pohledávky z poměru služebního (§ 49), zadrželé úroky a umořovací splátky s příslušenstvím ze soukromoprávních pohledávek, zadrželé renty, výživné a zaopatřovací požitky hotově vyplatiti a opatřiti, aby jistiny k převzetí přikázaných pohledávek zapsány byly jako dluh státu do náhradové knihy.

Útraty úřední správy dle zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. z. a n., požívají při rozvrhu přejímací ceny stejného pořadí jako útraty exekuční vnučené správy, a budtež stejně hotově zaplacený.

§ 61.

Peníz z náhrady na vlastníka vypadající může pozemkový úřad vyplatiti vlastníku hotově anebo dáti jej zapsati jako pohledávku do náhradové knihy. Pohledávka ta jest vůči státu nevypověditelná, stát může ji však čtvrtletně vypověděti a zaplatiti buď hotově nebo umořitelnými dílčími dluhopisy ve stejné jmenovité hodnotě a se stejnou mírou úrokovou.

§ 64.

Náhradové knihy vedou a účetní a pokladní službu při placení náhradových pohledávek vykonávají náhradové banky (ústavy), jež — nejsou-li ústavy oprávněnými vydávati zástavní listy nebo ústavy (úřady) státními — musí býti veřejnoprávními ústavy uvěrnými po rozumu §u 15 záborového zákona.

V případech, ve kterých náhradové banky vykonávají jménem státu též účetní a pokladní službu a správu pohledávek z úvěrů poskytnutých uchazečům o úvěr dle §u 4, odst. 3 zákona ze dne 11. března 1920, č. 166 Sb. z. a n. (zákonu úvěrového), jsou výpisy z účtů náhradových bank stvrzené pozemkovým úřadem exekučním titulem pro řízení před soudy exekučními a náhradové banky mohou dobývati pohledávek státu exekucí dle §u 12 cit. zákona, aniž by dříve žádaly za vydání platebního rozkazu nebo domáhaly se žalobou rozsudku dle §u 11 cit. zákona.

§ 65.

Správních výloh náhradových bank uhradí se správním příspěvkem, který platí osoby, jimž při přidělu půdy poskytne stát držebnostní úvěr uvěřením části přidělové ceny. Vedle toho může pozemkový úřad jako odměnu a náhradu správních výloh poskytnouti náhradovým bankám nejvýše jedno procento z pohledávek vlastníků (§ 61) vůči státu, zapsaných v náhradových knihách. Výše správního příspěvku podléhá schválení pozemkového úřadu.

§ 66.

Podíly spoluvlastníků a spoluoprávněnců se vypočtou a zapíší do náhradové knihy pro každého spoluvlastníka zvlášť. Předpisy, jimiž dřívější spoluvlastníci byli navzájem vázáni při nakládání svými podíly, trvají dále a poznamenají se v náhradové knize. U pohledávek majetku vázaného poznamená se vázanost pohledávky a vyznačí se osoba oprávněná brát důchod z pohledávky.

§ 67.

Úplné nebo částečné uvolnění uhražovacích kapitálů zapsaných v náhradové knize může se státi pouze se souhlasem pozemkového úřadu, jestliže oprávněné osoby zemrou neb nároků svých se vzdají nebo jich pravoplatně pozbudou.

§ 68.

Jistiny dočasných závazků, jako zaopatřovacích, alimentálních a pod., mohou k návrhu pozemkového úřadu býti vypočteny soudním znalcem dle zásad pojistné matematiky a vyplaceny za souhlasu všech účastníků určité pojišťovně, aby převzala nezkrácené plnění těch závazků. Tak může se již státi v rozvrhovém usnesení.

§ 69.

Pohledávky bývalých knihovních věřitelů a oprávněnců, vyjímajíc pohledávky jmenované v §u 70, mohou po dobu pěti let od zápisu do náhradové knihy býti vypovězeny čtvrtletně pouze státem, po uplynutí pěti let půlletně také věřitelem neb oprávněncem, jemuž náhradová banka vyplatí vypovězenou pohledávku dle své volby buď hotově neb dílčími dluhopisy v kursu v den výplaty.

§ 70.

Při pohledávkách ústavů a fondů, jež dle zákona smějí poskytovat hypoteční úvěr pouze na sirotčí jistotu (hypoteční banky, regulativní spořitelny, sirotčí pokladny, pojišťovny a pod.), zůstává zachováno smluvené právo výpovědi a ostatní smluvní oprávnění, a budtež na žádost takového ústavu zajištěny vedle zápisu v náhradové knize zástavním právem, pokud se pozemkový úřad nedohodne s věřitelem na jiném způsobu knihovního zajištění, poměrným dílem na nemovitostech zapsaných v jednotlivých knihovních vložkách, jež utvořeny budou z nemovitostí převzatých, na nichž dosud byly pojištěny, a to v dosavadním pořadí.

§ 71.

Zevrubnější předpisy k §§ 61, 64, 69 a 70 budou vydány nařízením vládním, jež může obor působnosti státního ústavu (úřadu) rozšířiti o službu náhradové banky.

ČÁST V.

Zabezpečení zaměstnanců na zabraném a přejímaném pozemkovém majetku.

§ 72.

Pozemkový úřad provede ke dni 4. března 1920 soupis všech zaměstnanců na zabraném velkém pozemkovém majetku, pokud náležejí do kategorie osob podléhajících pensijní povinnosti podle zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., a byly v služebním poměru na takovém majetku před 1. srpnem 1914, a dále soupis osob, kterým vlastníci velkého pozemkového majetku neb všeobecný pensijní ústav neb náhradní pojištění jiné dne 4. března 1920 poskytovali zaopatřovací požitky, ať již jako pensi nebo dar z milosti z důvodu služební činnosti na tomto majetku.

Soupis obsahujž u všech těchto osob úhrnnou dobu služební na velkých pozemkových majetcích v území Československé republiky ztrávenou, jakož i údaje o služebních požitcích, zaopatřovacích nárocích a čákách jejich.

Do služební doby započítá se příslušníkům Československé republiky doba ztrávená ve službě na zemědělských podnicích v cizině, pokud jich zaměstnavatelé v té době měli velký pozemkový majetek v území Československé republiky.

Ku dni zápisu poznámky o převzetí do knihy veřejné provede pozemkový úřad soupis všech ostatních trvalých zaměstnanců, jichž se ustanovení odstavce 1. tohoto paragrafu netýká, a jichž služba a námezdní poměr anebo práce souvisí bezprostředně se zemědělskou neb lesní výrobou nebo průmyslovými podniky zákonem ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. z. a n., zabranými, pokud dotyčné podniky jsou předmětem převzetí, a jestliže zaměstnanci splňují tyto podmínky:

1. Jsou státními příslušníky republiky Československé a mají řádné bydliště v tuzemsku,
2. jsou v den vyhlášení přidělového zřízení starší 18 roků,
3. jsou před zápisem poznámky o převzetí nejméně 2 roky na zabrané půdě trvale zaměstnáni.

Soupis obsahujž u všech těchto osob úhrnnou dobu služební neb pracovní na velkém majetku pozemkovém v území Československé republiky ztrávenou, stáří, jakož i údaje o služebních požitcích, zaopatřovacích nárocích, čákách jejich a počtu příslušníků rodiny zaměstnance, pokud výživou svou na výdělku a příjmu zaměstnance závisejí.

Soupis týkejž se též všeho dělnictva, které nejméně 150 dní v posledním roce na zabrané půdě pracovalo.

§ 73.

Ku zabezpečení starobních a invalidních požitků osob sepsaných dle § 72 zřizuje se fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků.

Fond ten jest právnickou osobou. Není výdělečným podnikem a neprovozuje zaměstnání, jež by směřovalo k zisku.

Sídlem fondu jest Praha. Vláda může přenést správu fondu na Všeobecný pensijní ústav v Praze nebo na státní úřad se sídlem v Praze.

Správu fondu řídí pěti až sedmičlenné kuratorium. Členy kuratoria jmenuje pozemkový úřad v dohodě s ministerstvem sociální péče. Členství kuratoria jest čestné.

Kuratorium rozhoduje o nárocích oproti fondu. Z rozhodnutí kuratoria přípustna jest do 14 dnů ode dne doručení stížnost k rozhodčí komisi, zřízené dle § 75, odst. 5. Rozhodnutí rozhodčí komise jest konečné.

Fond jest osvobozen ode všech daní a daňových přírážek. Veškerá právní jednání, která se týkají provádění úkolů fondu přímo státem nebo fondem, jakož i listiny o těchto právních jednáních, dále veškerá podání na kuratorium fondu a stížnosti do rozhodnutí kuratoria osvobozeny jsou ode všech kolků a poplatků.

K likvidaci fondu dojde, jakmile budou splněny úkoly jemu přikázané. Zbytek jmění fondu jest majetkem státním, a vláda určí, ke kterým účelům pozemkové reformy má ho býti použito.

Stát přispěje k fondu jednou pro vždy částkou 5 mil. Kč, zařazenou do rozpočtu státního na rok 1921.

Vlastníci zabraného, avšak dosud nepřevzatého velkého majetku pozemkového povinni jsou přispívat k fondu ročním příspěvkem předem splatným 3 Kč z každého hektaru půdy. Nařízením vlády může býti tento příspěvek zvýšen nebo snížen až o 2 Kč ročně z hektaru. Část majetku do 250 ha osvobozena jest od tohoto příspěvku. Vlastníci zabraného majetku jsou oprávněni přesunouti příspěvek ten na své pachtýře po dobu trvání pachtovního poměru. Příspěvek splatný je předem každého roku vždy dnem 1. ledna. Zadrželé příspěvky vymáhá Všeobecný pensijní ústav nebo státní úřad, k němuž správa fondu byla přenesena, politickou nebo soudní exekucí. Vlastníci zabraného majetku jsou povinni úrokovati zadrželé příspěvky pěti ze sta ročně. Vláda se zmocňuje, zvýšiti úroky z prodlení až na deset ze sta ročně.

Pozemkový úřad může se souhlasem ministerstva financí prikazovati fondu části případných přebytků fondu náhradového (§§ 79 a 80). Není-li přebytků nebo dostatečných přebytků, uhrazuje pozemkový úřad případné schodky z fondu kolonizačního (§ 75, odst. 4.).

Nárok na starobní neb invalidní požitky z fondu přísluší osobám, které podléhají soupisu dle § 72, odst. 1., mají trvalé bydliště na území Československé republiky a jsou státními příslušníky Československé republiky, jestliže u nich toliko z důvodu provádění pozemkové reformy (převzetím toho kterého souboru nebo části souboru zabraného majetku podle předpisů tohoto zákona) přestala nebo nezačala výplata zaopatřovacích požitků, aniž podle §§ 50, 68 a 74 mohla býti opatřena dostatečná úhrada zaopatřovacích požitků z přejímací ceny za převzatý majetek nebo z ceny za živý a mrtvý fundus instructus.

Dokud nebude upraveno zákonem a nevstoupí v činnost starobní a invalidní pojištění dělnictva, budou také ostatním trvalým zaměstnancům na velkém majetku pozemkovém, jejich rodinám a pozůstalým, než kteří jsou uvedeni v předchozím odstavci, vypláceny z fondu starobní neb invalidní renty.

Osobám v předchozích odstavcích uvedeným přísluší nárok na požitky podle předpisů zákona o pensijním pojištění se zřetelem na celkovou jich služební dobu ztrávenou na velkém majetku pozemkovém a dle třídy služného odpovídajícím započitatelným posledním požitkům, nikdy však nárok na vyšší požitky, než stanoveny jsou zákonem ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n. Pokud tento nárok není zabezpečen u některého nositele pensijního

pojištění podle zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., budtež požitky vypláceny nebo doplňovány z fondu (odst. 1.).

Výplata požitků (odst. 13.) osobám jmenovaným v odstavci 11. a 12. počíná po dosažení 65 roků věku u osob, které dosud zaopatřovacích požitků (darů z milosti) nepožívají; u osob, jež dosáhly věku 60 roků a podaly průkaz invalidity, prvním dnem měsíce následujícího po průkazu invalidity. Předpisy tyto neplatí však u osob, jež v době převzetí zabraného majetku požívaly již zaopatřovacích požitků podle zákona o pensijním pojištění nebo podle zákona z 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n.

Osobě, která požívala v době převzetí zabraného majetku zaopatřovacích požitků v úpravě provedené zákonem ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n., od vlastníka zabraného majetku, přísluší — jsou-li tu náležitosti odst. 11. — oproti fondu nárok na zaopatřovací požitky nebo doplnění těchto do výše požitků stanovených v odst. 13. Stejný nárok může uplatnit až do dne vyhlášky dle § 47 odst. 3. u fondu osoba, která v době převzetí zabraného majetku požívala zaopatřovacích požitků neupravených podle cit. zákona, není-li již výdělečně činná na velkém majetku pozemkovém, přísluší-li jí podle cit. zákona nárok na úpravu zaopatřovacích požitků a postoupí-li svůj nárok ze zákona ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a n., fondu.

Kuratorium fondu může se souhlasem ministerstva sociální péče usnésti se na tom, aby pro ten který správní rok vypláceny byly přídavky k zaopatřovacím požitkům z fondu (odst. 13.).

Se souhlasem ministerstva sociální péče může se usnésti kuratorium fondu na tom, aby poskytnuty byly výpomoci z fondu ročně až do celkové výše 500.000 Kč osobám, požívajícím požitky z fondu.

Vláda se zmocňuje, aby vydala nařízením podrobné předpisy k předchozím ustanovením.

§ 74.

Pense a dary z milosti dle stavu ze dne 6. května 1921 jsou povinni vlastníci (uživatelé) zabraného majetku pozemkového, poskytující pense nebo dary z milosti, na svůj náklad zajistiti ve prospěch osob požívajících pensí nebo darů z milosti.

Při převzetí pozemkového majetku státem platí o úhradě těchto nároků ustanovení §§ 50 a 57.

Kromě toho jest oprávněn pozemkový úřad uhraditi nároky ze smluv služebních neb zaopatřovacích, počítajíc k tomu pravidelně poskytované pense a dary z milosti, z ceny placené za živý a mrtvý fundus instructus, jestliže majitel jeho převzal nebo plnil tyto závazky.

§ 75.

Pozbudou-li trvalí zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém dosavadního zaměstnání na majetku tom tím, že zabrané nemovitosti převezme stát k účelům pozemkové reformy, bude o ně postaráno jedním z těchto způsobů:

1. přidělem nemovitostí,

2. zprostředkováním, přikázáním nebo jiným opatřením přiměřeného zaměstnání,
3. odškodněním na penězích,
4. zaopatřením starobním a invalidním (§ 73).

Osoby, hospodařící na zabraném majetku, jsou povinny přijímati do svých služeb na uprázdněná nebo nově zřízená místa zaměstnance z osob, jež jim označí pozemkový úřad nebo ústav zprostředkující služby a práce zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém.

Pozemkový úřad, rozhoduje o přidělu neb propuštění nemovitostí dle § 11 záborového zákona, může uložit vlastníků zabraného majetku, aby převzali zaměstnance v počtu a druhu úměrném vlastnostem a rozloze přidělovaného nebo propuštěného majetku.

Povinnosti a platy, vznikající státu zaopatřováním zaměstnanců podle odst. 1. č. 1 až 3, uhrazuje pozemkový úřad z fondu kolonisačního, do něhož plynou srážky dle § 42 b) a přirážky dle § 77.

Z opatření (rozhodnutí) pozemkového úřadu dle odst. 1. přípustna jest do 14 dnů stížnost k 9členné rozhodčí komisi. Předsedu komise jmenuje ministr spravedlnosti ze řad soudců, ostatní členy předseda pozemkového úřadu po dohodě s ministrem sociální péče. Rozhodčí komise mohou býti zřízeny také pro jednotlivá území státní.

Bližší předpisy o těchto věcech vydány budou nařízením.

ČÁST VI.

Přechodná ustanovení.

§ 76.

Převzme-li pozemkový úřad zabraný majetek do 30. září 1921, může zkrátiti lhůtu výpovědi osobám hospodařícím i pod šest měsíců, jest však povinen náhradou škody z důvodu předčasného převzetí, jestliže zkrácení lhůty výpovědní odůvodněno jest jediné potřebou půdy.

Nedohodnou-li se strany o náhradě, rozhodne místně příslušný okresní soud, přibíra po případě znalce v řízení nesporném.

Proti usnesení okresního soudu přípustna jest stížnost k nadřízenému sborovému soudu I. stolice, jenž rozhoduje konečně.

ČÁST VII.

O ceně přidělové a pachtovním.

§ 77.

Ceny přidělové za nemovitosti přidělené osobám jmenovaným v §u 1 zákona ze dne 30. ledna 1920, č. 81 Sb. z. a n., stanoví pozemkový úřad a to tak, aby cenami těmi uhrazena byla jednak cena přejímací a srážky dle §§ 42 a 42a jakož i interkalární úroky a výlohy spojené s výkupem a přidělem, čítajíc k nim také nutné a užitečné náklady na nemovitosti vynaložené, jednak přírážka patnácti ze sta ve prospěch fondu pro podporu vnitřní kolonisace (§ 75, odst. 4.) vypočtená z úhrnu všech výloh a nákladů prve jmenovaných.

Převzatou půdou nerozumí se určitá nemovitost nebo její část, jež má býti přidělena a její přidělová cena stanovena nýbrž úhrn nemovitostí získaných k účelu provádění zákona přidělového.

Pozemkový úřad odstupňuje ceny přidělové se zřetelem k velikosti, jakosti, druhu a poloze přidělených nemovitostí, jakož i k účelu přidělu.

Byla-li získána nemovitost bezplatně, budiž hodnota její a cena přidělová určena stejným způsobem, leč by byla získána pod tou podmínkou, že bude přidělena bezplatně neb za cenu nižší.

§ 78.

Pokud pozemkový úřad převzaté nemovitosti nepřidělí do vlastnictví, nýbrž propachtuje neb pronajme, rozhoduje pozemkový úřad od případu k případu o výši pachtovného (nájemného), přihlížeje k ustanovení § 77.

ČÁST VIII.

Finanční prostředky.

§ 79.

K provedení úkolů vytčených zákonem záborovým a zákony k jeho provedení vydanými, povoluje se zálohou peníz 150 milionů Kč, jenž bude zařaděn do státního rozpočtu ve splátkách ročních po 50 milionech Kč a to nejpozději do konce roku 1924.

Peníz ten vrátí pozemkový úřad do deseti let z přebytků fondu.

§ 80.

Peníz tento tvoří zvláštní fond, jež spravuje pozemkový úřad účetnický i pokladničně odděleně od ostatních peněz státních. Slouží především k tomu, aby závazky na převzatých nemovitostech vážnoucí a hotově splatné byly uhražovány, dále aby byl z něho placen fundus instructus, pokud se hotově platí nebo doplňuje, jakož aby z něho byly hrazeny všechny investice, jichž je třeba k úpravě převzaté nemovitosti za účelem přidělu.

§ 81.

K doplňování a po případě zvětšování tohoto fondu budiž použito oné části z peněz, jež pozemkový úřad trží za nemovitosti přidělované za hotové, již není třeba k udržení rovnováhy bank náhradových.

Ustanovení závěrečná.

§ 82.

Veškerá právní jednání potřebná na základě zákona ze dne 8. dubna 1920, č. 329 Sb. z. a n., a tohoto zákona k ocenění a převodu věcí, na něž se tento zákon vztahuje, jsou osvobozena od veškerých poplatků státních a veškerých dávek ostatních veřejných svazků. Listiny k těmto účelům vyhotovené jsou osvobozeny od veškerých poplatků, pokud se jich k jinému účelu nepoužije.

§ 83.

Kromě toho jsou od poplatků a poplatků osvobozeny:

1. Všechna podání, protokoly a jiná úřední vyhotovení v řízení podle tohoto zákona,
2. knihovní zápisy k zajištění pohledávek a břemen dle § 26, odst. 3., a § 70, podání, listiny a právní jednání k tomu potřebná, a to listiny, pokud se jich nepoužije k jinému účelu.

§ 84.

Zákon tento působí ode dne vyhlášení. Provésti jej ukládá se všem ministrům.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Švehla v. r.

Dr. Beneš v. r.

Prášek v. r.

Sonntág v. r.,

jako ministr financí a správce ministerstva pro zásobování lidu.

Dr. Hodža v. r.,

jako ministr pro sjednocení zákonodárství a organisace správy v Československé republice a v zastoupení nepřítomného ministra veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy.

Klofáč v. r.

Dr. Veselý v. r.,

jako ministr spravedlnosti a v zastoupení nepřítomného ministra železnic.

Habrman v. r.

Hampl v. r.

Staněk v. r.

Dr. Winter v. r.

Dr. Heidler v. r.